

Z_t en die Skadu-nageslag

deur David Dodkins

So, jy wil die verhaal van Z_t en die skadu-nageslag hoor? Wel, hier is dit, jongeling.

Lank gelede, toe die magtige koning Agamemnon en sy broer Menelaos en al die groot helde van ouds oor die Egeïese see gevaar het om die mure van Troje te beleër, het daar 'n jong prins van Korinte gewoon met die naam Z_t.

Toe sy vader, die koning van Korinte, saam met die res van die Grieke gevaar het om hul eed aan Menelaos te vervul, was Z_t nog 'n seun en veels te jonk om saam met die krygers te gaan. Maar dit was sewe jaar gelede, en die krygers het nog nie teruggekeer nie. Z_t is gedwing om al hoe meer verantwoordelikheid vir die bestuur van die koninkryk op hom te neem. 'n Taak waarvoor hy gevoel het hy glad nie toegerus was nie, want hy het nog nooit 'n geveg in die gesig gestaar of 'n daad verrig wat 'n ballade werd was nie. In fluisterstemme het die adellike families hom Witruis genoem. Selfs op die amulet wat sy moeder hom op haar sterfbed gegee het, was geskryf: "Z_t = a_t".

Toe die sewende jaar van die Trojaanse oorlog tot 'n einde kom, het Pallas Athena haar blik op Korinte gevestig en die onervare Z_t wat gou koning sou moes word, jammer gekry, want sy het geweet dat sy vader

nie van die oorlog sou terugkeer nie. Sy het besluit om hom voor te berei op wat sou kom. Sy het haarself in haar grys mantel toegedraai, en so, vermom vir sterflike oë, het sy om middernag die paleis van Korinte binnegegaan en 'n lok van Z_t se hare afgesny. Sy het die lok in die vorm van 'n man geweef, lewe daarin geblaas en dit op die stad losgelaat. Sy het 'n skadu-nageslag geskep – gediertes wat soos mense lyk, maar geen siel het nie.

Teen dagbreek het die monster 'n hele patrollie wagte aangeval en dood gemaak. Net een man is lewend gelaat om aan die kaptein van die wag te rapporteer. Toe Z_t ingelig word van die monster wat los in die stad rondloop, was hy bang, want hy het nie geweet wat om te doen nie. Hy het nog nooit met 'n gedierte uit die legendes te doen gehad nie; hy het sy oordeel en sy vermoëns bevestig. Toe het Pallas Athena haarself as een van die dienaars in die paleis vermom en Z_t in menslike gedaante genader.

“My heer,” sê sy, “jy is bekommerd oor hierdie gedierte in die stad. Vrees dit nie, maar gaan alleen na die akropolis, die stad se hoogste punt, wanneer dit verlate is en die son op sy hoogste. Neem niks saam nie behalwe 'n fles wyn en 'n lamsboud, en wanneer jy seker is jy is alleen, bou 'n altaar en bring die wyn en die lam as offer. Bid dan tot Helios, die songod-beskermer van Korinte, vir leiding. Jy sal beslis geantwoord word.”

Z_t het gedink dit was goeie raad en het gedoen soos Athena hom beveel het. Hy het na die akropolis geklim, 'n altaar gebou, die wyn en lam geoffer, en vir leiding gebid. Skaars het hy klaar gebid, of die monster tree uit die skadu's. Z_t het besef hy het 'n groot fout gemaak deur alleen en ongewapen na die verlate akropolis te kom terwyl 'n monster in die stad rondloop. Die gedierte het op Z_t afgestap en sy wang met sy lang kloue gekrap.

Met 'n gromstem het hy gesê: “As jy maar daaraan gedink het om 'n swaard saam te bring, sou jy my nou doodgemaak het. In plaas daarvan sal meer van jou burgers sterf weens jou foute. Hierdie litteken sal jou aan jou foute herinner.” En toe het hy verdwyn.

Op pad terug na die paleis het Z_t diep nagedink oor wat gebeur het: “Hoekom het hy my nie doodgemaak nie? Hoekom het ek nie 'n swaard saamgeneem nie? Maar ek moet hieruit leer. Wanneer ek eendag koning is, sal my foute selfs meer lewens kos. Ek moet uit elke fout leer wat ek maak, sodat ek dit nie herhaal nie.”

Terwyl hy oor hierdie dinge gedink het, het die amulet teen sy bors warm geword. Toe hy daarna kyk, sien hy dat die skrif op die amulet magies verander het: in plaas van “ $Z_t = a_t$ ” het daar nou gestaan “ $Z_t = a_t - \theta a_{t-1}$ ” – die antieke formule wat deur die kultus van die Bewegendegemiddelde Proses gebruik is.

“Ja,” het Z_t gedink, “ek is 'n funksie van my vorige foute.”

Toe hy by die paleis aankom, het Pallas Athena hom in die gedaante van die kaptein van die wag genader. “So, my heer, meer manne het gesterf weens jou foute.”

“Ja, kaptein, dit is waar,” antwoord Z_t , “maar alhoewel ek my foute betreur, vrees ek hulle nie meer nie. Hulle is deel van my.”

“Goed. 'n Toekomstige koning moet sy foute kan erken, daaruit leer, en dit regstel. Jy sal nog een kans hê om die gedierte te verslaan.”

Terwyl Athena praat, het sy haar vermomming afgehaal sodat Z_t kon sien dat hy in die teenwoordigheid van 'n Olimpiese godin was. “Vannag met maansopkoms, wanneer die jagter Artemis in haar silwer strydwa in die lug opvaar, moet jy na die graftombe van jou voorvaders gaan. Neem jou swaard en jou helm en konfronteer die gedierte. Vannag word die toekoms van die Huis van Korinte beslis, want jou vader het vanoggend in die stryd gesneeu.” Met 'n donderslag was sy weg.

Getrou aan die Olimpiese godin se raad het Z_t alleen na sy voorvaders se graftombe gegaan. Die gedierte het hom daar ingewag.

Spottend het hy uitgeroep: “So, jy het gekom om hier tussen jou dooies te sterf? Bêre jou swaard. Jy het nie jou vader se vaardigheid nie. Moenie probeer om my met woorde te vang nie, want jy het nie jou moeder se silwertong of haar towerkuns nie. Jy is nie jou voorvaders waardig nie.”

“Vrede, demoon, alles wat jy gesê het is waar. Ek het nie my vader se vaardigheid met die swaard nie, en ook nie my moeder se krag met woorde nie, maar hul herinnering leef steeds in my. My vader het op vreemde grond gesterf om ons volk te beskerm. Sy dapperheid sal my vrees oorwin. My moeder mag dalk kragtige towerkuns gehad het, maar die kragtigste towerkrag van almal is die krag van liefde. My liefde vir ons volk sal jou donker kuns oorwin. Ek is nie my voorvaders nie, maar ek is steeds hul bloed. En ek ken nou jou naam, demoon.”

Z_t hoef nie na sy amulet te kyk om te weet dat dit nou die formule van die antieke sekte van die ARMA-proses, die demoonjagters, vertoon het nie: “ $Z_t = \phi Z_{t-1} + a_t - \theta a_{t-1}$ ”. Hy het nou geweet dat, hoewel hy nie sy ouers was nie, hy steeds ’n funksie was van dié wat voor hom gekom het.

Met sy swaard in die skede het Z_t die monster genader.

“Ek benoem jou: bloed van my bloed, vlees van my vlees, skadu van my siel. Jy is ’n ARIMA-proses. Jy is ek. Ek is jy. Jy is die vernietiging wat ek in my onkunde sou gebring het. Jy is wie ek was, maar nou is ek van jou verskillend. Ek het jou gesien. Ek het die koste van my foute gesien. Ek het die gawes van my voorvaders gesien. Ek is nie meer jy nie; ek is verskillend.”

Met hierdie woorde het Z_t die skadu-nageslag beetgepak, en dit het in sy arms verdwyn.

Die legende sê dat die monster hierdie laaste woorde aan Z_t oorgedra het: “Uiteindelik is jy gereed om koning te wees. Onthou my. Onthou wat sal gebeur as jy nie sterk genoeg is vir die uitdagings wat jou inwag nie. Jy is sterker as wat jy dink.”

